

Lily Chu

Sijaistähti

Translated by Terhi Kemppinen

SAGA Egmont

Sijaistähti

Translated by Terhi Kemppinen

Original title: *The Stand-In*

Original language: English

Cover and internal design © 2021 by Sourcebooks

Cover design and illustration by Leni Kauffman

Internal design by Jillian Rahn/Sourcebooks

Copyright ©2021, 2023 Lily Chu and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727038919

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Luku 1

13. kesäkuuta

Metodi: LifePlanX

~~Klo 7 Soita töihin ja sano olevasi sairas.~~

~~Klo 8 Pese pyykkiä (varaa aikaa viikkaukselle).~~

~~Klo 10 Lähde asianajajan luo.~~

Klo 11 Tapaa asianajaja.

Keskipäivä – Mene kotiin.

Klo 13 Pese toinen koneellinen pyykkiä (varaa aikaa viikkaukselle).

Klo 14 Mene kuntosalille.

Klo 15:30 Käy suihkussa ja rentoudu. (Lue kirjaa, ei Netflixii, ei edes yhtä jaksoa.)

Klo 18 Terveellinen illallinen.

Klo 19 Valmistele huominen.

Klo 20 Rentoudu (vähän Netflixiä).

Keskiyö – Sänkyyn.

Päiväni on siististi suunniteltuna uuteen LifePlanX-sovellukseen. Se on rehellisesti sanoen oikea taideteos. Siinä Gracie Reedin elämä on kauniisti järjesteltynä, värikoodattuna siisteiksi pikku riveiksi, takuiksi päättämättömyyttä ja aikaansaamattomuutta vastaan.

Tällä Graciella on kaikki hallinnassa. Tämä Gracie on pomo. Täysin erilainen kuin se aito, säälistävä Gracie, joka juuri astui ulos asianajajan toimistosta ja alkoi välittömästi vullottaa kuin mikäkin selkärangaton surkimus. *Odotit, kunnes pääsit ulos*, onnittelen itseäni. *Et itkenyt hänen edessään. Voitto se on pienikin voitto.*

Napautan puhelimeni näyttöä niin, että tapaa asianajaja muuttuu armeliaasti yliviivatuksi. Se saa oloni pikkiriikkisen paremmaksi, vaikkei mikään oikeastaan muutukaan. Viimeksi lukemani itseapuoppaan mukaan tosin pelkästään sen, että sanoo *tehty*, pitäisi tuottaa annos ihanaa huumetta, dopamiinia, ja minulle kelpaa kaikki saatavilla oleva tyydytys.

Kello ei ole vielä kahtatoista, joten päätän livahtaa kahvitauolle, joka ei ole aikataulussani ja on sen takia LifePlanX-sovelluksen mukaan verboten. Koko järjestelmä perustuu siihen, että jokainen päivän minuutti pitäisi olla jaoteltuna ennalta päätetyille tehtäville ilman mitään epämääräisiä lisäyksiä. Teet vain merkitsemäsi asiat, iskulause muistuttaa. Sovellus yrittää pitää minut kaidalla polulla kohti menestystä lähettämällä pirteitä muistutuksia siitä, missä minun kulloisenakin hetkenä päivästä tulisi olla – yleensä olen eri paikassa.

Viis siitä. Ansaitsen sokeria ja kofeiinia. Heitän puhelimen laukkuuni, isken lippalakin päähäni ja suuntaan suosikkikahvilaani.

”Näytät synkältä, ystäväni.” Cheri vilkaisee minua, kun astun sisään kellojen riitasointuisella säestyksellä. ”Otatko tavallisen?”

Itse asiassa voisin valita jotain erikoisempaa piristykseksi – vaikkapa trendikkään frappen jollain kivalla mausteella kuten suolahunajalla tai salviakinuskilla – mutta koska hän ehti jo aloittaa latten valmistamisen, tyydyn nyökkäämään ennen kuin alan tutkia muffinihyllyä. ”Tarvitsen myös suklaata.”

”Ai, olemme siis suklaatasolla synkkydessä.” Hän nyrpistää nenäänsä. ”Olen pahoillani, kulta. Loni otti viimeisen lapselleen.”

Loni vilkuttaa ystävällisesti huomattessaan, että vilkaisen häntä, joten yritän nopeasti muuntaa tahattoman murhaavan katseeni sopivaksi vastavuoroiseksi hymyksi. En ehdi tehdä sitä ajoissa. Hänen silmänsä laajenevat, kun hän nojaa tiedostamattaan vaimoaan vasten aivan kuin etsien turvaa kohtuuttomalta muffiniraivoltani. Hänen vaimonsa kietoo rakastavan käsivartensa Lonin harteille. Tunnen itseni yhtäkkiä tyhmäksi, kun luulin, että leivonnainen voisi tehdä oloni paremmaksi.

”Ei tilanne voi olla noin paha”, Cheri sanoo pyyhkiessään espressolaitetta rätillä. Sitten hän kurtistaa kulmiaan. ”Minun täytyy lakata sanomasta noin”, hän toruu itseään. ”Tilanne voi todellakin olla niin paha. Sydämesi saattaa olla särkynyt. Olet saattanut saada ikävän diagnoosin. Olet saattanut joutua nettihuijarin hurmaamaksi tai menettää elämäsi rakkauden tai nähdä onnettomuuden.” Hän vaikenee ikään kuin miettisi sitä laajaa surujen kirjoa, joka maailmalla on tarjota, ja pudistaa sitten päätään.

Ei mitään noista, mutta asia on silti aika kamala. Kolmekymmentäkahdeksan minuuttia sitten keräsin rohkeuteni ja annoin työllisyysasianajaja Fredille useita satoja dollareita siitä hyvästä, että hän kertoi juuri sen mitä epäilinkin: Minulla ei ollut minkäänlaisia todisteita siitä, että pomoni Todd olisi *vitun* seksisaalistaja, ja ilman todisteita ei myöskään tapausta käsiteltäväksi.

”Oletko ottanut yhteyttä henkilöstöosastoonne?” Fred kysyi selitettyäni tilanteen. ”En.” Miksi olisin vaivautunut, kun tiesin jo, etteivät he uskoisi minua?

Fred katsoi minua kaksitehojensa yli. ”Se on yleensä ensimmäinen askel, ellet pelkää kosta.”

”Pelkäsin. Pelkään.” Todd on pahansuopa, enkä halua ottaa riskiä, että hän kaataisi vielä lisää ilkeyttään ja halveksuntaansa niskaani.

”Kerroitko kenellekään?”

”En.”

Hän nyökkäsi. ”Sitten tarvitsemme todisteita. Sähköposteja. Äänitettyjä keskusteluja. Todistajia.”

”Hän toimii viisaasti.” Istuin jäykkänä tuolissa. Tuntui nöyryyttävältä joutua kertomaan toiselle ihmiselle, kuinka saatoin antaa tämän tasoisen häirinnän tapahtua itselleni. Elämässäni oli sillä hetkellä ollut niin paljon kaikkea muutakin, että aluksi oli helpointa yksinkertaisesti jättää Toddin käytös huomiotta ja vakuuttaa itselleni, että kyse oli pikkujutusta.

”Sitten sinun täytyy toimia vielä viisaammin.”

”Se ei ole reilua.”

”Ei niin”, hän myönsi. ”Mutta niin laki toimii. Kun tuot minulle todisteet, voimme naulata hänen surkean takamuksensa seinään. Voitko ottaa lopputilin?”

Juuri nyt se ei ole vaihtoehto. En voi riskeerata työpaikkaani enkä toistaiseksi ole onnistunut löytämään uutta. Huokaisen pitkään ja syvään. Näitä ongelmia ei todellakaan ratkota suklaamuffinilla.

”Otan Bluebell Blueberry Bomberaman”, sanon Cherille suunnaten huomioni päätökseen, jota kykenen hallitsemaan. Se on vegaaninen ja siinä on leseitä, eli se on enemmänkin terveystuokaa kuin makea herkku, mutta Lonin itsekkään taaperon ansiosta ainut jäljellä oleva muffini kardemumma-kesäkurpitsan lisäksi – jossa myöskin on leseitä.

Antautuessani henkisesti terveelliselle annokselle sulamattomia kuituja, vasemmalla puolellani välähtää sokaiseva salamavallo. Tähdet tanssahtelevat silmieni edessä useiden sekuntien ajan. Sitten ne hitaasti hälvänevät paljastaen pienen miehen, joka tuo trenssitakissaan ja kapealierisessä hatussaan mieleen vaaleanpunaisen pantterin. ”Hymyä, kaunokainen.”

Tottelen automaattisesti refleksinomaisella virnistyksellä, joka katoaa saman tien, koska mitä hemmettiä? Hän ottaa toisen kuvan, sitten tsunami vyöryy ylitseni, kun hänen kameransa räpsyy ja salama välkkyi nopeassa tahdissa. Nipistän silmäni kiinni ja nostan käteni ylös pitäen muffinia suojana kasvojeni edessä.

Cheri nakkaa likaisen tiskirättinsä kohti valokuvaajaa, joka älähtää närkästyneenä, kun se mäjähää suoraan keskelle hänen rinnustaan peittäen hänen sadetakkinsa kahvinpuruilla.

”Sinä, Ansel Adams. Painu hemmettiin liikkeestäni ja lakkaa vainoamasta asiakkaitani. Olet täällä luvatta.”

Kuvaaja avaa suunsa väittääkseen vastaan, mutta Cheri tarttuu uhkaavasti täynnä tuoretta kahvia olevaan pannuun ja nojautuu tiskin yli haastaen häntä avaamaan suunsa. Mies

kohauttaa vihaisesti hartioitaan, puhalttaa minulle lentosuikon ja laahustaa ulos.

Käännyn Cherin puoleen. ”Ansel Adams?”

Hän laskee kahvipannun alas ja ojentaa latteni toisella suupielellään hymyillen. ”En keksinyt ketään muutakaan kuvaajaa.”

”Eikö Ansel Adams kuvannut maisemia, ei ihmisiä?”

”Kuten sanottu. En keksinyt ketään muutakaan. Puhut muuten hyvin tuomitsevaan sävyyn naiseksi, joka käytti muffinia suojakilpenä.”

Kihahdan. ”Hän yllätti minut.”

”Aivan.” Voittoonsa tyytyväinen Cheri sivelee omahyväisenä aniliininpunaisia kiharoitaan. ”Mistä tuossa kaikessa edes oli kyse? Oletko sotkeutunut johonkin likaiseen skandaaliin?”

Syvästi skeptisenä vilkaisen puhelintani. Ainut hälytys on LifePlanX-sovelluksen muistutus siitä, että minun pitäisi olla pesemässä toista koneellista pyykkiä. ”En.”

”Huh. Hän varmaan luuli, että olet joku muu. Siinähan on järkeä – Torontossa kuvataan aina niin paljon. Siitä puheen ollen, joko kerroin, että näin Keanu Reevesin viime viikolla?” Hän pyyhkii tarmokkailla vedoilla tiskiä. ”Millainen jumala. Täälläpäin ei ole ketään yhtä komeaa kuin hän.”

”Hei, Cheri?” Loni nosti pikku Loniettea rattaasiinsa hänen vaimonsa siistiessä pöytää. ”Ulkona.” Hän osoittaa.

Katsomme ulos ikkunasta. ”Voi paska”, sanon. ”Heitä on siellä kaksi.” Paparazziksi muuttuneen etsivä Clouseaun vieressä kahvilan ulkopuolella seisoo nyt joku muukin. Molemmat roikottavat kaulassaan hyvin vakavasti otettavaa kameraa ja he viittilöivät villisti.

”Pian. Mene takakautta ulos”, Cheri neuvoi kuiskaten.

Tämä on outoa eikä lainkaan tehtävien asioideni listalla. Epäroin, ja ihmettelen, keneksi kummaksi he minua luulevat, ennen kuin pujahdan käytävään ja livahdan ulos tuntien itseni mukavan tärkeäksi. Kuuluisuuden lailla käyttäytyminen tuntuu piristävän mahtavalta aina siihen asti, kunnes astun keskelle öljyistä lätäkköä, joka haisee ihan pesukarhun pissalta. *Piru vie.* Kujan päässä on pieni ruohikkoalue, joten kävelen sinne pyyhkimään kenkääni. Rauhoituttuani sopivasti siemaisen latteani ja yritän miettiä, mitä seuraavaksi tekisin. Teeskentelin olevani sairas välttyäkseni menemästä töihin, jotta pääsin tapaamaan asianajajaa, joten toimistolle ei ole mitään tarvetta mennä. Mielialani kohenee, kun huomaan, että koko loppupäivä on Todd-vapaa.

Naputtelen puhelimestani esiin LifePlanX-sovelluksen. Aikatauluni mukaan minun pitäisi mennä kotiin ja tehdä kotitöitä. Tee suunnitelma ja toteuta se, niin sanonta kuuluu. Kunpa se olisikin aina niin helppoa.

Uskon testanneeni kaikkia mahdollisia ihmiskunnalle tarjolla olevia systeemejä, joiden on tarkoitus saada elämäsi hallintaan, mutta yhdestäkään niistä ei ole ollut apua. Bullet journalini hytyi täysin viime talvena, kun viimein hyväksyin sen tosiasian, että äidin dementia oli edennyt niin pahaksi, ettei hän enää voinut asua yksin. Se oli kaunis muistikirja täynnä huolellisesti käsin laadittuja kalentereita ja listoja, jotka vähitellen muuttuivat nopeasti eri värisillä kynillä raapustetuiksi sivuiksi täynnä nimiä ja puhelinnumeroita. Siitä tuli kirjallinen mikrokosmos harmillisesta matkastani terveydenhuoltojärjestelmän syövereiden läpi.

Kun äiti oli muuttanut Glen Lakeen, siirsin muistikirjan sivuun ja otin tilalle palkitun minimalistisen online-kalenterin.

Hylkäsin sen viisi kuukautta sitten, kun aiempia viikkoja läpi käydessäni viimein huomasin, että tehtävälistani vahvistivat sen, mitä olin vain hatarasti epäillyt siihen asti – sen, että minulle annettiin yhä vähemmän ja vähemmän omia projekteja ja sen sijaan yhä enemmän muita hyödyttäviä tehtäviä... tai tarkemmin erityisesti erästä henkilöä hyödyttäviä. Todd, markkinointiosastoni päällikkö, esti etenemistäni antamalla projektinsa limaiselle suojatilleen, Brentille.

Siirryin helpottamaan oloani pitämällä päiväkirjaa. Tallensin tunnollisesti tuntejani joka päivä, kunnes Todd nappasi kesken yritystapahtuman käsivarrestani kiinni vähän liian pitkäksi aikaa, samalla kun hänen toinen kätensä seikkaili lantiollani. Ei mikään iso juttu, vai mitä? Huone oli täynnä väkeä. Pelkkä erehdys, turha siitä on suurempaa numeroa tehdä, joten yritin kuitata koko jutun naureskelemalla. Tein saman uudelleen seuraavalla viikolla vitsailemalla, että hänen piti heikon näkönsä takia nojautua niin lähelle, kun hän työnsi minut takaperin pöytää vasten sen jälkeen, kun olin antanut hänelle tulostamani laskelmat. En sanonut mitään, kun hän tuijotti minua kokonaisen kokouksen ajan ennen kuin sanoi, että piti eksoottisen näköisistä tytöistä. Siinä vaiheessa jätin päiväkirjan pitämisen sikseen. Minulla ei ollut minkäänlaista halua elää päiviäni uudelleen kirjallisten todisteiden muodossa.

”Lopeta”, sanoin lempeästi puhelimelleni. ”Lopeta.”

En koskaan sano niitä sanoja Toddille. Kun kaikki alkoi, vakuutin itselleni, että ongelma oli minun, ei hänen – ylireagoin tai olin yliherkkä. Olin liian vaivautunut tehdäkseni mitään muuta nauramisen lisäksi. En halunnut aiheuttaa sekaannusta ja nolata häntä tai riskeerata työpaikkaani tarpeettomasti. Päätin tavata asianajaja-Fredin, kun taistelin eräänä aamuna

pahoinvointia vastaan sänkyyn käpertyneenä saatuani jälleen yhden kieltävän vastauksen työpaikkahakemukseen. Itseni itkeminen uneen joka ilta ei ollut normaalia minulta. Jonkin oli muututtava.

Puhelimeni kilautti taas uuden LifePlanX-ilmoituksen käynnistäen Pavlov-tyyppisen vaiston saada aikaan jotain, mitä tahansa. Viesti välkkyy näytölläni. Poissa raiteilta? Koeta kestää vain, sanoi kajootti karhulle.

Mitä hemmettiä tuo edes tarkoittaa?

Päätän, etten tarvitse lisäpaineita puhelimelta, joka jatkuvasti muistuttaa minua epäonnistumisistani. ”Pitäkää kajoottinne”, kuiskaen samalla, kun painan tärisevää rastia sovelluksen kulmassa.

Silti, siinä samassa, kun sovellus katoaa ruudulta, tunnen olevani eksyksissä. En ole ylpeä riippuvaisuudestani tämänkaltaisiin asioihin keskittymisen säilyttämiseksi (”Aivan kuin tarvitsisit korsetin aivoillesi”, über-järjestelmällinen ystäväni Anjali sanoi), mutta olen riippuvainen.

Myönnän sen. Rakastan listoja. *Janoan* niitä. Koen syvää tyydytystä kaikesta, jonka yli voin vetää viivan, jonka viereen voin piirtää rastin tai jonka voin poistaa julistaakseni, että olen Suorittanut tehtävän loppuun ja olen siten arvokas, toimiva ihminen.

Mutta taidan olla omillani, kunnes lataan uuden, hienomman listojenlaadintasovelluksen.

Kävelen lähimmälle metroasemalle ja epäröin hetken laiturilla. Kun sovellukseen suunniteltu päiväni ei rajoita minua, voin mennä joko kotiin vellomaan itsesäälissä tai käydä katsomassa äitiä. Itse asiassa kotiin meno ei edes ole todellinen

vaihtoehto, koska äiti menee tärkeysjärjestyksessä suunnilleen kaiken muun ohi.

Puoli tuntia myöhemmin saavun perille ja kävelen kolmen korttelin matkan Glen Lakeen. On painostava kesäkuun iltapäivä, iholleni muodostuu tahmea hikikerrostuma, joka heijastelee täydellisesti henkistä tilaani (taso: *roskapeikko*). Hengitän hetken syvään ja pakotan negatiivisen energian pois. Äidin tapaaminen on riittävän vaikeaa, vaikkei olisi valmiiksi masentunut. ”Pystyt tähän.” Pidän itselleni minikannustuspuheen ennen kuin painan pääsisäänkäynnin ovisummeria. En kuitenkaan ole se, joka joutuu asumaan täällä. Minulla on vain kaksi tehtävää: maksaa Agatha Wu Reedin yhden hengen huone ja näyttää iloiselta hänen luonaan vieraillessani.

Ovi avautuu, mutta jään kynnykselle viivyttämään kuin kutsua odottava vampyyri. Vanhempi nainen tulee ulos ja väistän häntä pyytäen samalla nopeasti anteeksi vain katuakseni sanojani saman tien, koska en tehnyt mitään anteeksipyydettävää. Pahasta tavasta on tullut automaattinen refleksi. Naisen perässä tulee vanhempi herrasmies, joka tarttuu häntä kädestä ja painaa sen hellästi omaa rintaansa vasten. Yritän salata tyytymättömän katseen, jonka tiedän nousevan silmiini tuijottaessani heidän yhteen ristittyjä käsiään, koska eihän kukaan halua mainostaa omaa yksinäisyyttään muille. En tarkoita olevani yksinäinen koko ajan tai haikailevani Prinssi Hurmaavan perään, mutta toisinaan osa minusta – ehkä noin 20 prosenttia – kaipaa sellaista läheisyyttä niin kipeästi, että se sattuu. Loppu 80 prosenttia on paljon järkevämpi. Minulla on liian monta rautaa tullessa pystyäkseen ajattelemaan ihmissuhteita juuri nyt, ja on paljon helpompaa, kun minun

tarvitsee huolehtia vain äidistäni. Toisen henkilön huolten ja tarpeiden lisääminen siihen tekisi kaikesta vain vaikeampaa.

Huokaustani peitellen tartun kiinni ovenreunasta ennen kuin se sulkeutuu ja astun sisään.

Nainen hoitajien huoneessa nostaa katseensa lähestyessäni. Olemme tässä vaiheessa jo tuttuja toisillemme.

”Kuinka hän voi?” kysyn.

”Syö hyvin”, hän vastaa reippaalla äänellä.

Jään odottamaan, mutta enempää tietoa ei tunnu olevan luvassa. ”Entä hänen henkinen tilansa?” yritän kohteliaasti jatkaa keskustelua vaivaamatta häntä liialla kyselemisellä.

”Kuuluuko uudesta hoitokodista mitään?” Hoitajan hienovarainen kysymys riittää vastaukseksi. Koko kerros tietää, että yritän saada äidin siirretyksi Xin Guangin yksityiseen hoitokotiin kaupungin toiselle puolelle.

Pudistan päätäni. ”Vielä ei ole vapaita paikkoja.” Huoneen vapautumiseen saattaisi kulua vielä vuosikin, ja sinä aikana ehtisin ainakin säästää vielä lisää. Yksityinen hoito on kallista.

Hoitaja nyökkää ammattimaisen myötätuntoisesti, eleellä, joka on tullut minulle hyvin tutuksi sen jälkeen, kun äiti muutti Glen Lakeen. ”Jotain järjestyy kyllä”, hän vakuutti minulle. ”Niin käy aina.”

Jotain epäilemättä järjestyy, mutta se tarkoittaa, että minulla täytyy olla varaa maksaa siitä, ja se taas tarkoittaa, että tarvitsen työpaikkani, mikä puolestaan tarkoittaa, että minun on siedettävä Toddia ja sitä, että hän tekee elämästäni helvettä. Viimeistelen sisäänkirjautumisen ja suuntaan kohti käytävää.

Glen Lake on siisti ja hyvämaineinen. Se on lähellä asuntoani ja henkilökunta on ystävällistä. Järjellä ajateltuna tiedän olevani onnekas löydettyäni äidille huoneen täältä. En tunne itseäni

onnekkaaksi. Tunnen vain vihaa. Vihaan kaikkialla leijuvaa sairaalamaista desinfiointiaineen ja saippuan tuoksua, johon törmää jokaisessa huoneessa riippumatta siitä, mitä lounaaksi on tarjolla. Vihaan värejä – lohenpunaisen ja vaahtoavan meren haalistunutta sekoitusta, joka on varmasti jonkun mielestä rauhoittava yhdistelmä, mutta tuo sen sijaan mieleen 1970-luvun pikaisen remontin tarpeessa olevan kylpyhuoneen. Kun kerran vihamonttuni yläpuolella leijun, lisään sekoitukseen vielä seinille hopeisiin kehyksiin seinille ripustetut tulosteet. Ne ovat pysähtyneitä otoksia leijonankidoista, maisemakuvia ja söpökhöjä eläinjulisteita. Itse asiassa äitini huoneessa on juliste, jossa ihastuttava kissanpentu istuu vaaleanpunaisen neilikan vieressä. Näen sen joka kerta ennen kuin menen äitini huoneeseen, ja tiedättekö mitä? Vihaan sitäkin.

Kaikkein eniten vihaan eksynyttä ilmettä, jonka näen äidin kasvoilla aina, kun avaan hänen ovensa. Seisahdun ja työnnän kaiken – työn, Toddin, asianajajan – pois mielestäni ja järjestän huulilleni miellyttävän hymyn ennen kuin työnnän oven auki ja näen äidin istumassa beigellä vinyylituolilla ikkunan lähellä tuijottamassa tyhjyyteen pehmeän klassisen musiikin soidessa televisiossa. Katselen häntä hetken. Leukojani kiristelee niin, että hampaita alkaa särkeä. Hänellä oli ennen aina tapana neuloa, ommella ja maalata. Hän teki itse jogurttia ja leipää. Hän harrasti aerobicia silloin, kun kaikki pukeutuivat vakavissaan trikoisiin, joihin kuului kapea joustava vyö ja sävy sävyyn soinnutetut säärystimet. Tekee kipeää nähdä hänet näin passiivisena.

Hän kääntyy puoleeni. Ikkunasta tuleva valo peittää hänen ilmeensä. “Ni hao?” Mandariinikiinankielinen vastaus tarkoittaa aina, ettei hän ole nykyhetkessä, vaan menneisyydessä, johon en

häntä voi seurata. Pysyttelen parhaani mukaan pirteänä. Osaan vain muutaman sanan, mutta nekin riittävät vastaukseksi hänelle. "Hen hao, ni ne?"

Äitini on ollut Kanadassa yli kolmekymmentä vuotta, mutta hän puhuu edelleen englantia korostaen. Nuorempana en huomannut sitä – se oli äidin ääni, ei sen enempää eikä vähempää – mutta tapa, jolla hän puhuu, nousut ja laskut äänenpainoissa, on korostunut viime vuosina. Lääkärin mukaan kuvittelen kaiken, mutta minusta tuntuu, että se johtuu siitä, että hän on nykyään niin usein ajatuksissaan Kiinassa. Hänen aiempi elämänsä siellä on minulle täysi mysteeri. Hän puhui siitä vain harvoin, hän halusi aina elää nykyhetkessä ja tulevaisuudessa. Hän jopa kieltäytyi puhumasta mandariinia kotona väittäen, että oli parempi sopeutua ja hyväksyä senhetkinen tilanne kuin elää menneessä.

"Menneisyys on kuollut", hän sanoi, jos kysyin asiasta. "Sitä ei voi muuttaa. Anna sen pysyä muistoissa."

Olen valmis taas yhteen turhauttavaan vierailuun, jonka aikana teeskentelen parhaani mukaan ymmärtäväni mitä äiti sanoo, mutta sitten hän vaihtaakin englantiin. Olen väärässä. Hänellä onkin tänään hyvä päivä.

"Hiuksesi ovat erilaiset", hän sanoo.

Hiukseni ovat olleet samanlaiset lyhyet jo vuosia, mutta kosketan niitä kuin olisin epävarma uudistuneesta tyylistäni. "Pidätkö niistä?"

Äiti ojentaa ryppyisen kätensä ja viittilöi minua tulemaan lähemmäs. Kun teen niin, hän silittää hiuksiani halveksivan tuhahduksen säestämänä. "Näytät ihan pojalta. Miksi haluat erottua noin?" Muista erottuminen on yksi äidin möroistä, joka lienee peräisin niiltä ajoilta, kun hän tuli Kanadaan ja hänen piti

sulautua muuhun väestöön. Hänen toimintatapansa oli aina valita kultainen keskitie.

Liika erilaisuus ja joukkoon sopeutumattomuus tekevät sinusta ulkopuolisen, ja se taas vetää puoleensa negatiivista huomiota sekä sen läheistä kumppania, kritiikkiä. Hän on takonut tätä päähäni koko elämäni ajan. Olin vankka kiitettävien arvosanojen oppilas koko kouluajan. ”Minulla oli nuorempana aina pitkät hiukset”, hän sanoo. ”Kaikilla oli pitkät hiukset, ja siitä tyylistä isäsikin piti eniten.”

Isästä kuuleminen saa vieläkin kyyneleet nousemaan silmiini, vaikka hänen kuolemastaan on kulunut jo vuosikymmen. ”Niinhän te tapasitte.” Ilmeisesti vain hyvin harvalla naisella oli niin liehuvan pitkät ja tuuheat mustat hiukset, että se pysäytti isäni niille sijoilleen. ”Sitten hän hymyili minulle”, isällä oli tapana sanoa tarinaa kertoessaan. ”Enempää ei tarvittu. Olin mennyttä miestä.”

”Pyysi minua treffeille, siinä paikassa Bloor Streetillä”, äiti jatkaa.

Kun olin nuorempi, isä keskeytti tässä vaiheessa tarinan muka loukkaantuneena huomauttaakseen, ettei äiti ollut kertonut asuvansa tunnin matkan päässä kaupungista. ”En olisi ikinä tarjonnut hänelle kyytiä kotiin, jos olisin sen tiennyt”, isällä oli tapana vitsailla samalla, kun kaappasi äidin karhupainiotteeseen, joka sai hänet vikisemään ja nauramaan joka kerta. En ole kuullut sitä naurua isän kuoleman jälkeen.

Tunnen oloni hauraaksi ja päätän, että itsehoito tarkoittaa, ettei minun tarvitse kuulla vanhempieni satumaisen täydellisestä rakkaudesta. Arvostan tarinaa, mutta juuri nyt en kykene ajattelemaan sitä. Käänän sen sijaan keskustelun uuteen suuntaan ja kysyn, mitä äiti söi lounaaksi (kinkkuvoileipiä) ja

Gracie Reedillä menee hyvin – jos ei lasketa niljakasta pomoa, äidin tarvitsemaa paikkaa liian kalliista hoitokodista tai sitä, että lukemattomista tehtävälistoista huolimatta Gracien elämänhallintataidot ovat lähellä nollaa.

Gracien maailma mullistuu, kun hän tapaa Kiinan elokuvamaailman tähtiparin Wei Fanglin ja Sam Yaon. Fangli on Torontossa teatterituotannon vuoksi, ja Gracien ja Fanglin yhdennäköisyys on saanut paparazit sekoittamaan heidät toisiinsa. Nyt kuuluisalla näyttelijällä on ehdotus: Gracien pitäisi sijaistaa Fanglita pari kuukautta. Gracien seuralaisena toimisi Sam – puoleensavetävin ja raivostuttavin mies, jonka Gracie on koskaan tavannut.

Pian Gracie sukeltaa pää edellä luksuksen maailmaan. Hienostuneen elokuvatähden esittäminen on vaikeampaa kuin Gracie olisi voinut kuvitella – etenkin kun hän saa tietää todellisen syyn, miksi Fangli tarvitsee hänet sijaisekseen. Lopulta kaikki maailman listatkaan eivät auta Gracieta pitämään lankoja käsissään – tai sydäntä omanaan.

Kanadalainen kirjailija **Lily Chu** rakastaa toiseksi halvimman viinin tilaamista, hajuveden käyttöä tilanteessa kuin tilanteessa sekä valvomista liian myöhään hyvää kirjaa lukemalla. Chu kirjoittaa Torontoon sijoittuvia romanttisia komedioita, joiden tähtiä ovat aasialaistaustaiset naiset.